

scop Nicolae Colan, 1893—1936. Nagyszeben, 1936.) Végül T. ONIȘOR közli az 1929. és 1930. esztendőök román földrajzi irodalmát, érdekes bevezetéssel a román földrajzi bibliográfiákról. Munkájában igen sok erdélyi földrajzi kérdésre vonatkozólag akad könyvészet. (Nr. 4. T. ONIȘOR: *Bibliografia geografică a României în 1929 și 1930.* Kolozsvár, 1936.)

MAKKAI LÁSZLÓ.

Stripsky Hiador dr.: *Kőszegi könyvnyomtató a XVII. századból.* (Vasi Szemle könyvei, 92. szám.) A Vasi Szemle különnyomata. 1937. IV. évf., 3. sz. Szombathely. Martineum Könyvnyomda Rt. 1937. 8-r. 12 l.

Már CHERNEL KÁLMÁN tanulmányából tudtuk, hogy Kőszegen a XVII. században volt könyvnyomda. A nyomdász a külföldön híres Wechelius-családból származó WECHELIUS ANDRÁS volt, kire vonatkozólag most a szerző 1651—1668 közötti évekből ismeretlen adatokat közöl, melyeket Kőszeg városa és az evangélikus egyházközség levéltáraiban talált. Szerző leírja e nyomdának két termékét: egy magyar kalendáriumot, amely 1659-ben és egy latin üdvözlő verset, amely 1664-ben jelent meg. Ez utóbbinak STRIPSKY a címlapját is közli fényképi hasonmásban. Ennek impresszumában ez olvasható: „Güncii, infer. Hung. excudebat Andreas Wechelius“. A naptárat, illetőleg ennek fönmaradt első ívét RÁTH GYÖRGY fedezte föl, a latin nyelvű üdvözlő verset, melyet TIEFTRUNK DÁNIEL REISNER ANTAL pozsonyi lelkészhez intézett fia születése alkalmából, az Akadémia tulajdonába került Vigyázó-könyvtárban STRIPSKY találta meg s most WECHELIUS ANDRÁSRÓL írott tanulmányában először ismerteti. Az értekezés hasznosan kutatja föl és foglalja össze a WECHELIUS ANDRÁS-ról fönmaradt életrajzi adatokat.

TR. Z.

LAUS PODAGRAE Az Kölfvénynek Ditsireti. Kis 8°, A ív + 12 l. (Kiadta TURÓCZI-TROSTLER JÓZSEF és KNER IMRE. Gyoma, KNER IZIDOR könyvnyomdája, 1936.)

A *Laus Podagrae* régi, XVII. vagy XVIII. századbeli magyar nyomtatvány, melyet TURÓCZI-TROSTLER JÓZSEF és KNER IMRE a Magyar Bibliophil-Társaság tagjai számára 200 számozott s ezenkívül 400 számozatlan példányban újra kiadtak. Az új kiadás változtatás nélkül, helyesírási következetlenségeivel együtt adja a *Laus* szövegét. A szedés mindenben, térbeosztásban is, híven követi az eredetit, de betűje nem korhű. „A fejléc és a záródísz sem azonos az eredetivel, de nagy részben a kor ornamensei közül való, s elrendezésében, kiterjedésben pontosan megfelel az eredetinek“ — olvassuk TURÓCZI-

TROSTLERnek a kiadáshoz függesztett alapos tanulmányában, amely az irónikus dicséretformáról és a *Laus Podagrae*-ről, e nagycsaládú enkomium-fajtaról szól. (Közvetlen forrása JAC. PONTANUS prózai dialógusa).

Az új kiadás kékeszürke papírborítékjával, jó papirosával, pontos és ízléses tipografizálásával szép, finom alkotás, de a ritka régi nyomtatványok archizáló új kiadása helyett szívesebben vennők a szövegek fotografikus hasonmáskiadását, amely teljesen pótolja az eredetit. Bármily pontos is a lemásolt, újrasedett szövegkiadás, a könyvész, nyelvész idézetekért, vagy könyvtörténeti tanulmányaiban kénytelen továbbra is az eredeti szöveghez folyamodni. TR. Z.

Lischerong Gáspár : *Pray György élete és munkái*. Budapest, 1937. Kiadványok Jézus Társasága magyarországi történetéhez. Tanulmányok, 4. sz. 149 (3) l. 8°.

A szokásos doktori értekezés-cím mögött ezúttal mintaszerű alapossgal megírt pályakép húzódik meg. A dolgozat jelentőségét fokozza az a körülmény, hogy fontos adatokat szolgáltat a magyar könyvtártörténet egyik legérdekesebb fejezetéhez: a budapesti Pázmány Péter Tudományegyetem Könyvtárának hőskorához.

PRAY a jezsuita-rend feloszlása után került Mária Terézia rendeletéből 1777-ben Pozsonyból Budára az egyetemi könyvtárhoz. Mind MÁRIA TERÉZIA, mind II. JÓZSEF nagy súlyt fektetett a Nagyszombatból áthelyezett intézmény fejlesztésére. A legmagasabb helyről jött ösztönzések és rendelkezések megvalósítója és végrehajtója nem egyszer PRAY volt. S bár sok nehézséggel kellett megküzdenie a személyi ellentétek és a szűkreszabott anyagiak miatt, kevés ember ragaszkodott annyira a könyvtárhoz, mint ő. Azonban érthető ez a ragaszkodás, hiszen történeti forráskutatásainak újabb biztosítékát látta ebben az állásban. De nemcsak mint történétíró, hanem mint könyvtáros is maradandó emléket állított magának, amikor 1780-ban elkészítette az *Index rariorum librorum Bibliothecae Universitatis Regiae*.

Szerzőnek természetesen nem célja bővebben kiterjeszkedni az Egyetemi Könyvtár történetére, mégis sokszor egészíti ki levéltári és egyéb kutatásainak eredményeivel PAULER GYULA művének vonatkozó adatait.¹ Külön kiemeljük a függelékben közölt hasznos évrendi összeállítást PRAY műveiről és kéziratgyűjteményének lelőhely szerinti felsorolását.

CLAUSER MIHÁLY.

¹ A budapesti m. kir. egyetem története. Budapest, 1896. I. köt. passim.